

SOSYAL KOŞULLAR VE BİREYLERİN SOSYALLEŞMESİ

Melahat Nuriyeva

Bakü Devlet Üniversitesi

Öğretim Üyesi

E-posta: Melahatn@yahoo.com

Özet

Sosyalleşme kimlik oluşumu sürecinde onun eğitim, öğretim ve toplum yapısında toplumsal normlar, değerler, tutumlar, davranış modelleri öğrenmedir. Sosyal koşullar - bireyin yaşam aktivitesinde ve serbest zaman içindeki yaşam koşullarıdır, önemli bir göstergesi ise yaşam düzeyi ve şeklidir.

Bu makalede kişiliğin sosyalleşmesinde etkili olan sosyal faktörler incelenmiş ve sorunla ilgili çeşitli araştırmacıların yaklaşımları analiz edilmiştir. Ayrıca küreselleşme kapsamında sosyalleşmenin ulusal ve bölgesel özellikleri incelenmiş, sosyalleşmenin pedagojik yönlerine de bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyalleşme, eğitim, küreselleşme.*

Alan Tanımı: *Sosyoloji*

SOCIAL CONDITIONS AND SOCIALIZATION OF INDIVIDUALS

Abstract

In the presented article has been investigated sociogen factors o individual's socialization, and have been comparatively analyzed approaches related with socialization problematic of various investigators. Here, also the national and regional features of socialization in the globalization condition has turned into investigation, pedagogical aspects of the socialization has found its contextual expression. In the article social development objective laws of the human has been reflected and, it was concluded that each person's socialization is suitable to his social conditions where he grew up.

Keywords: *Socialization, education, and globalization.*

JEL Code: İ129

1. GİRİŞ

İnsanın gelişmesi ve terbiyesi sosyal ortama belli olur. Sosyal gelişim birey tarafından sosyal ortam kurallarının benimsetilmesi yolu ile gelişimi ve kendi terbiyesidir. Sosyal gelişim kendi kendine değil, sosyal ortamlarda, başka insanlarla ilişkilerde, onlarla birlikte faaliyet ve tanışma çerçevesi içinde olur. Ailede ve toplum içinde mevcut olan sosyal ortam çocuğun beklentilerinin temin olunması, onlarda da kendi beklentisinde gelişmeyi şartlandırır. Ona göre de normal sosyal ortam ailede ve toplumda sosyal gelişimin zorunlu kuralı gibi kabul olunur. Öyle ki normal sosyal gelişim ortamında beklentiler ard arda ve sistemli kuralla ödenilir, çocukta yeni faaliyetlere merak uyanır ve onun sonraki gelişimi için temel yaratır. “Sosyal gelişim ortamı” anlayışı bilimsel olarak L.S VIGOTSKY’nin “Yakın Gelişim Sahası” adlı kitabında işlenmiştir. Bu eser; insan davranışının biyoloji ve sosyal özelliklerini ve onun gelişim ortamı (sosyalleşmesi) ile ilgilidir. L.S VIGOTSKY’ye göre; burada gelişimini biyoloji faktörü dediğimizde, sosyal kurallardan asılı olmayarak mevcut olan temel kurallar anlaşılır. Organizmanın bu faktörün sınırlarından dışarı çıkamaz. Onun etrafındaki tehlikelere karşı reaksiyonlarını düzenleyen şartlı ve şartsız refleksleri bu sistem üzerinde kurulmuştur.

2. SOSYAL GELİŞİM ORTAMI

L.S.VIGOTSKY’ye göre, reaksiyonların sosyal tecrübe ile kazanılmış yeni sistemi organizmanın yaşadığı ve gelişim gösterdiği sosyal ortamla belli olunur. Yani biyoloji kuruluş üzerinde giden sosyal gelişim sosyal ortamdaki kuralların elvermesiyle şartlanır. Ona göre biz herhangi bir terbiyeden bahsederken, onun sosyal kişilik taşımasını göz önünde bulundurmalıyız. L.S.VIGOTSKY, bütün ülkelerde terbiyenin be ve ya diğer manada sosyal karakter taşıdığını göstermektedir. L.S.VIGOTSKY 20.yüzyılın 30. yıllarına yeni demokratik eğitimin esas figürü gibi kendi faaliyetinin objesini çocukta görmektedir. O, problemle bağlı olarak pedagojik psikolojinin metodik meselelerini “terbiye”, “eğitim” ve “öğretmen-öğrenci ilişkileri” içerisinde analiz etmiştir.. E.ERİKSON’a göre, insan çocukluk döneminde farklılaşan sosyal taleplerle kurallarla birebir ilişkilerde bazı yeni rollerle yüzleşmektedir. O kendi hakkında bu zamana kadar oluşmuş fikirleri, kurallarını toplayarak kendi farklılığını, nasıl bir kız veya nasıl bir erkek olduğunu görmektedir. Bu çok sayıda karakteri tahlil ederek geçmişi ve geleceği hakkında hayaller yaratır. Erikson bu “Benliğin” psiko-sosyal mevcutluğuna çocukların şüphe ile yaklaşması düşüncesini ortaya

koymaktır. Bu şüphe, onun içindeki uyumsuzluklar değil, içindeki değişimlerle, rollerin karşılaşması ile alakalıdır. Ona göre de çocuklukta kendine olan güvenini artırmak, çocuğa destek ve yardımcı olmak ailenin ve okulun beraberliğinde olmalıdır. Bir sıra durumlar vardır ki, onları kavramada sorunlar yaratır. “İnsanın Doğumu” adını verdiği bu durumu o şöyle ifade etmektedir: “Çocukluk yıllarında fikirlerin, yaşadığı ortamın duygusal-estetik bakımdan kıymetlendirilmesi hissini kişilik özelliği ile oluşturur. Bununla beraber o, insan sanki dünyayı yeniden keşif eder, onu düşünceler, prensipler noktasını esas olarak görür”. Böylelikle, çocuklukta kavrama kendini sosyal ortamı kavrama gibi oluşur. İnsanın sosyal faaliyeti değişir. Esasında kendini başkalarına kabullendirmek için ortam faaliyetinin durduğu bu dönemde, insani ilişkilerin tamamı ile yeni tadı ortaya çıkar. Çocukluğun bu durumu okul döneminde kendini başkalarına kabullendirmeye çevirir. Bu dönemde kendini kanıtlama objektif olarak yalnız oyuncak-pratik faaliyette gösterir. Aynı zamanda bu durum bilgi-meslek faaliyetini aktifleştirir. Öğretmen, çocuğun yaşadığı ve faaliyet gösterdiği sosyal ortamın geniş imkanlarından faydalanarak, onun gelişimi vasıtasıyla faaliyetine rehberlik etmelidir. Bu bakımdan, L.S.Vigotsky terbiye içerisinde başlıca görevi gelişim içerisinde olan çocuğun faaliyetinin maksadını planlı yolla yapılmasıyla alakadardır. Vigotsky’ye göre, terbiyede esasında öğrencinin kişilik faaliyeti ön planda olmalıdır. Terbiye verenin bütün sanatları yalnız bu faaliyeti öğretilmeye yönlendirmeli, buna uygunlaştırmalıdır. Vigotsky bir ifadesinde, terbiye içerisinde esasında çocuğun kişilik faaliyeti üzerinde durmak gerektiğini belirtir: “Çocuk kendi hareket edecektir, öğretmene yalnız onun faaliyetine rehberlik etmek ve yol göstermek kalır”. Buradan da anlaşılıyor ki, çocuklar yaşadıkları sosyal ortamda büyüklerle birlikte hareket etmekle, isteklerini istedikleri faaliyetlere yöneltmekle terbiye edilir. Çağdaş ilimde eğitim-terbiye içerisinde insandan bahsederken, onun daha genelleştirilmiş özelliklerinin terbiyesi, eğitimi ve daha çok sosyal olanlar öne çekilir. Sosyal pedagojide artık “insan” anlayışının kendine olan ilişkileri değişmiştir. Bu değişimin anlayışını daha çok “kişilik” anlayışı ile birleşmesinde görürüz. Bunun sonucunda dünya üzerine insanla bağlı ilimlerde yeni ilim yolları kendini göstermiştir. Bugün dünyanın globalleşmesi, teknolojinin sürekli gelişmiş durumda insanın sosyalleşmesi, kişilik gibi görünmesi durumu da zorlaştırır. Bütünlükte kişiliğin sosyalleşmesi zor bir durum olup, çocuğun doğumundan başlamaktadır. “Sosyalleşmek insanın kendi alemi ile içinde bulunduğu ortamın medeniyetini, talep ve kurallarını benimsemesi, onları kendi faaliyetinde ve davranışında gerçekleştirmesi, ondan istifade etmesidir.

Sosyalleşmede ferдин değişken tecrübesi, bulunduğu çağın bakış açısına ve diğer medeni grup içerisinde sosyalleşenler, aksi ait edilir. “Bu durumun göstericilerini kişiliğın oluşmasında rolü olan irsi özellikler ve sosyal tesirlerin etkileri görülür. Hümanist yönlü kitaplarda sosyalleşme durumunda kavramanın imkanları daha geniş anlatılmaktadır. K.Rojers, A.Maslou ve G.Ollport kavramaya “Benlik” in bir parçası gibi yaklaşırlar ve “benlik” yalnız çocukluk devrinde olur, ancak daha yeni yeni oluşmaya başlar” ifadesini kullanırlar. Z. Freyd, A. Freyd, V. Ştern, E. Fromm, E. Alizade v.b. insanların gelişiminde sosyal ortam ve insanlar arasındaki ilişkilerin, konuşma tarzının tesirine öncelik verirler.

Piaje, gelişimi genetik olarak ve ortamın karşılıklı ilişkileri sonucunda anlatarak, gelişim durumunda çocuğun çevre ortamı tanınması anında görülen, asimilasyon(dış tesirlerin altında kalma), adaptasyon(ortama uygunluk gösterme) ve akomodasyon (uyum sağlama) gibi zor durumları ortaya çıkararak, kavramada çocuk kişiliğinde ciddi durumlarda değişiklik olur. O aynı değişiklikleri geniş olarak anlatır, “aile”, “vatan” ve diğer anlayışların ortaya çıkmasının tahlilini anlatarak, sosyal gelişimin durumunu interaktif gelişimle ilgilendirir ve o bunu, hangi kişilik hakkında bilgi almak istiyorsak, onun bilgisini ve konuşmasını tahlil etmeliyiz, çünkü bu durumlar onun gelişim seviyesini gösterir. Piaje, çocuklar üzerinde yaptığı deneysel çalışmaların sonucunda şu karara varır ki; çocuk ortamın durumlarına seçici yaklaşır. Bir bölümüne yaklaşır, onları benimsemeye çalışır ama diğerlerine yaklaşmaz.

Bilmekteyiz ki, sosyal ortamın tesiri milli hisler içerisinde olur. Burada çocuğun hayal ve anlayışları, etrafında yaşadığı insanların hayat tecrübesi önemli rol oynar. Çocuğun ferdi-tipik özelliklerinden oluşan motifler onun sosyal ortam ilişkileriyle alakadardır. Bu tesir çocuğun kendisini bulması durumunda oluşan durum, merak, arzu ve meyillerin mazmunundan aslı olarak değişmektedir. Böyle ki, sosyal ortam gelişime bir duruma değil, farklı durumlarda etkisini gösterir. V.Ştern bu karşılıklı uygunluğu, doğal hislerle sosyal durumlu hislerin kavşasını kavuşma, birleşme olayı ile ilgilidir. Gelişimde iç ve dış durumlar sonucunda ortaya çıkar. Kavuşma olaylarının sonucunda birdenbire etki etmiyor. Onu kesinleştirmek zor meseledir. Bu durumun elementlerini çocuğun etraf ortamla ilişkilerinde, bazı statülerde incelemek mümkün olabilir. L.Rubinşteyn, A.Bocoviç, A.Colominski sosyal gelişimde terbiyenin, eğitimin etkisini esas durum olarak görürler. Tek bir durumda kurulmuş olan eğitim-terbiye çocukta davranış medeniyeti, pratik tecrübe elde etmek kabiliyeti oluşturur, onu çeşitli faaliyetlere yönlendirir. Bu yolla gelişen sosyal imkanlar kendileri de iç ve dış faaliyetlerin yeniden

kurulmasında önemli şartlarından birine çevrilir. Bu hususta gelişiminde her bir durumunda ortamda ilişkilerde köklü değişiklik ortaya çıkar. Kişiliğin sosyal kalıpları durumu zenginleşerek tekelleşmeye, sabitleşmeye doğru gider. Bu pencerede öğrenilmiş bilgileri, becerileri içerde götürme ve aynı durumu dışarıda götürme rolüne özellikle önem verilir. Bu olaylar sosyal gelişimin esas şartı gibi kıymetlendirilir. İnsanın sosyal gelişimi:

1.Ona çocukluktan başlayarak verilen alıştırmaların ve ödevlerin kısa süreler içerisinde çok sayıda tekrarı;

2.Sonuçların ferdi sonuçlar oluşturulması, yeni his ve duyguların ortaya çıkması;

3.Beğenilmesi, yahut inkar edilmesi durumunda, sistemli durumda ortaya çıkan;

4.Birbirine ile kanuna uygunluk alakası olan olayların toplusudur.

Faaliyetin sistemli kurulması sosyal gelişimi şartlandıran önemli vasıtalardan biridir.Kişilikte görülen değişiklikler bir faaliyet durumundan diğerine geçmeye hazırlık gibi izah edilebilir.Çocuğun oyun ve çalışma faaliyeti ile karşılaştırmasında daha çok dayanıklılık talep eden eğitim faaliyetine yönelmesi onlarla büyükler arasında yeni karşılıklı ilişkinin oluşmasına imkan vermektedir.Bu durum ilk olarak,çocuğun kendini kıymetlendirmesini etki etmektedir.Bu kural,ilk olarak,çocuğun kendini kıymetlendirmesine etki gösterir.Dikkate almalıyız ki,artık okul hayatına başlanması ile bağlı olarak,sosyal kıymetlendirme kişiliğin diğer durumlarla beraber,eğitim planlarına göre de yapılabilir.Eğer çocuk bu alanda başarı kazanamazsa,kıymetlendirmede düşük puan alabilir.Ona göre de aileler okul döneminden önce çocuklarına eğitim hazırlığı vermelidirler.Bu sahada da ailelerin pedagojik yardıma ciddi ihtiyacı vardır.Okul hayatı,adaptasyonun tam hali,eğitim zorluklarına alışma gibi meselelerle bağlı olarak ilkokul öğretmenleri ve rehber öğretmenleri ile birlikte çalışmalıdırlar.İnsanın sosyal durumunu belirleyen,sosyal kuruluşunu ortaya getiren şuurun ve kavramanın esas şartı onun kendini kontrol etmesi ve bununla beraber kendi terbiyesi ile bağlıdır.Çünkü dünyanın kuruluşu insanın düşüncelerini,ruhi alemini aydınlatmaktan başlar.Gerçeği yalnız kavrama yolu ile anlayabiliriz.Kavramanın imkan ve özellikleri alanında araştırmalar kavrama konusunun zorluğundan bahseder.K.Q.Yung bu alanda kavramanın bu fikirlerini “Melankolik” adlı kitabında toplamıştır.Onun psiko analitik fikirli Z.Freydin fikrinde de olsa ,sosyo-medeni fikirleri açısından farklıdır.K.Yung kavramanın ilk kuralını 5 yaş ile belirtmektedir.İnsan kişiliği hayatın beş yılında oluşur ve sonraki

devirlerde de bunda değişmeler olmamaktadır.Sosyal gelişimi doğal kurallarla birleştiren Yung onu kişiliğin merkezi gibi anlatarak böyle bir fikir ileri sürer ki,bütün diğer sistemler bu özelliğin etrafında birleşir.O,diğer melankolik insan davranışını motifleştirir,bütünlük aramaya teşkil eder.O,özelliği en önemli melankolik hesap ederek gösterir ki,bu melankolik kişiliklerin bütün durumlarını anlatır.Melankolik durum ruhun bütünlüğünü şartlandırır. Ruhun bütün imkanlarını elde etmesi kişiliğin bütünlüğünde, harmonisine hizmet etmektedir.Başlangıcında kavramayı tam öğrenen kişilik hayatın manasını öğrenmeye çalışmak ister.Sonuç olarak bu durumda kavramaya nail olmak sosyal gelişimin ana maksadıdır ve bunun içinde sosyal ortam olmalıdır.İnsanın sosyal gelişimi onun yapmış olduğu faaliyetlerin ortama uygunluğu ile bağlı bir durumdur.Çocuklarda faaliyetin aktifleşmesi onların kendi hareketlerinin bu ve ya diğer hadiselerin tekmileşmesinin neticesidir.Böyle tekmileşme faaliyet aracıyla yerine getirilir.Her bir hareketin olağan seviyesi,gelişimin durumuna uygun gelir.L.S.Vıgotsky,A.A. Lyublinsky,M.İ. Lisina,V.S.Muhina ve başkalarının araştırmaları sonucunda gösterir ki,terbiye iş bir başa edilen terbiyevi tesirlerle değil aşağıdaki problemlerle yok etmek üzere karşılanmaktadır.

1. İhtiyaçların ardıcıl olarak ödenilmesi
- 2.Sosyal hayat da merakların nezre alınması ve yönlendirilmesi
- 3.Hareketlerin düzgün değerlendirilmesi
- 4.Çocuğun kendi potan siyalından devamlı olarak istifade edilmesinin kurallarının öğrenilmesi
- 5.Yaşlılarla ve yaşlılarla karşılıklı anlaşma vs.

Terbiyeyi mecburiyet çocuklarda hoş gelmez hisler yaratmaktadır.Art arda verilen uyarıcı neticesinde oluşan korku hisleri hızlıca tesirini yitirmektedir. M.Lisna'nın deneylerinde açığa kavuşan bazı konular vardır ki,çocuk kendine münasebetin de kendinden yaşça büyük olan birisinden öğrenmektedir.Onun için yaşça büyük biri çocuğa yön vericidir.Böylelikle çocuk hareketlerini isti gametini, bu hareketlerini edip etmediğinin mümkünlüğünün,her şeyden önce,yaşlının yüzündeki ifade ile betimleştirmektedir.Bu ifade ile kendi hareketleriyle tahlil edip değerlendirmektedir.İnsanlarla iletişim de çocuğun ihtiyaçlarına zit edilmektedir.İletişimde yeni ihtiyaçların emele gelmesi onun yeni alaka türlerini aramaya yönlendirmektedir.3 yaş devrinde bağımsız hareketine güçlenmesinde yaşlıya müracaat etmek yardım istemek gereklilik yaratmaktadır. Kendini

başkalarından ayırmak ve artan imkanlarını artırmak yaşlılarda çocuk arasında yeni münasebetlerin ile neticelendirmektedir.Çocuk kendisini yaşlılarla kıyaslamaya başlamaktadır,lakin bu kıyaslama şartlı karakter taşımaktadır.

A.Adler de insanın gerçekleştirmeye,tasdik etmeye başlangıç tabakasında çocukluk zamanı ile bağlanmaktadır.Bu gerçekleşme olayında yaratıcı kabiliyetleri husus en rol oynamaktadır.Böyle ki,yaratıcı kabiliyet erken yaşlar da tezahür etmekte sosyal merakların gelişimine zemin yaratmaktadır.Adler bu olayda insanın sosyal tabakasının ailede evlat olmasının,fiziki bütünlüğünün tesiri ön plana çekmektedir.Bununla birlik de Adler çocuğun kendini yenilemesine hususi önem vermektedir.Birinci çocuk (çocukların büyüğü) ne kadar ki o,şimdilik o tekdir,aile dikkatlerini bütünlükle ona vermektedir.O,sonsuz muhabbet ve kaygı ile çevreleniyor.Bu o zaman kadar diğer çocuk dünyaya gelene kadar devam ediyor.(bu olay onun dünyaya bakışını dramatik olarak değiştirmektedir) (12,78) Adler çocuğun bu vaziyetini taç dan mahrum olmuş şah sadece benzetmektedir. Bir çocuk Adler'e göre onun ailedeki yerini,üniversal olarak hesap etmek ve anne ile çocuğun münasebetleri babası arasında rekabet yaratmaktadır.Çok zaman ananın kaygısı,nezareti altında olduğundan muhitten de aynı davranışları gözlemektedir.Ailede kendine ait olan bazı sırları kimseyle bölüşmediğinden yaşlılar arasına ki konuşmalarda zorluklar yaşamaktadır.İkinci çocuk (ortanca çocuk).Başlangıçta ikinci çocuğun yenilenen tipine büyük kardeşin yada küçük kardeşinin yenilenen tipini hareketlendiriyor.Buna göre onun yenilenen tipi birinciden daha gelişmiş ola bilir.O,birinciden daha erken yürümek de daha erken konuşmaktadır.(O,kendini öyle gösteriyor ki,sanki bir yarış içerisinde diğerlerinden bir adım önde,kimse ondan bir adım ileri çıkarsa onu geçmeye acele etmeye çalışmaktadır.) Sonuncu çocuk(en küçüğü).Bir çok iletişimlerde ailenin sonuncu çocuğunun vaziyetini de üniversal hesap etmek olur.Ama o kadar da rahat davranmamaktadır.Birincisi,o(taçtan mahrum olma) hissini yaşamıyor.Bununla yanışı,nasıl ki aile bireylerinin,kendin büyük kardeşlerin dikkat kaygısı ile tatmin olunmaktadır.Onların daimi yardımı ile büyüyor.İkincisi eğer ailenin imkanları uygunsabaşkalarına mahsus olanlardan istifade ederek büyümektedir. Üçüncüsü, ailede büyük evladın vaziyeti ona kendi hareketlerini kurallara uygun yardım etmektedir.Bununla birlik de çok zaman onlar daima başkalarının talep ve ödevlerine tabedildiklerinden tamamlanamamak hissi yaşanmaktadır. K.Xorni aileler tarafından çocuğun ihtiyaçlarını karşılanması tarzında ciddi mesele gibi yaşanmıştır.Hususiyle,annenin çocuk terbiyesindeki rolünü bu taraftan izah etmektedir. Sosyalleşmenin çocuk için kurulan hayat

koşulları ile alakalandırılmalıdır. Xorni'ye göre ,ailede çocukların iki;memnunluk ve tehlikesizlik ihtiyacı olmaktadır.Onların ailede esas rolü sevimlik,şımartılmaktır.Onlar tamamı ile ailelerle alakalıdır.Eğer aileler çocuğu sohbet ve tehlikesizlik ihtiyaçlarını karşılıyorsa,o zaman çocuklarda aynı ihtiyaçlarda sıkıştırılmıştır.

Q Ollport insanın sosyalleşme olayında meyillerini,motiflerini genelleştirmek olayını "propium" adlandırır.Olport göre,bu anlayış şahsiyetin bütün aspektlerini:iç hislerin değişmesi rolü,imkanı olan sınıflarda olan bütün hallerde ve bölümlerde birleştirmektedir.Anna Freud yaşamasında sosyal medeni tesirlerin rolüne optimist münasebet kendini göstermektedir.O yazmaktadır ki çocuk sosyalleşme olayın da hoş gelmez hislerin baş göstermesine dikkat ederek kendine (men) karşı bir tavır alarak onu bilerek zayıflatmaktadır.Bu bi tesadüf değildir.Asıl konflikt tam ferdi bağımsız ile sosyal kurallar arasındaki zıtlıkla bağlıdır.Bu amiller hem iç hem de dış tesirlerle kendini göstermektedir.Dış tesirler denildiğin de çocuğun yaşadığı muhitin medeni seviyesi anlaşılmalıdır.Burada aile bireylerinin şahsiyeti hususi tesir imkanlarına maliktir.Öyle dış tesirler vardır ki,onlar ikinci dereceli rol oynamaktadır."MEN" yenilenmesinde süresiz bir durgunluk yaratmaktadır.Böyle hallerde dönüşümün tesiri ile soysallaşmanın yaş dinamiği bozulur,maksat ve mahiyet ise korunup saklanmaktadır.Bu zaman ailede öylece de çocuğu saran diğer insanların tesirinden ferdiyet de insanlara,tabiat karşı kıyas etmek gibi konular ortaya çıkmaktadır.Böyle yenilik sırası tabaka sırasında tefekkürün primitifliyi,infantilizmi (yukarı yaş tabakaların da insanın çocukluk yaşına uygun davranış nümayiş ettirmesi akli gerilik) gibi kendisini göstermektedir.Her hangi sebepten terbiyevi tesirler zayıflığında çocuk kendi faaliyetlerini nezaret etmek imkanını kısmen yitirmektedir.Neticede o,kendisinin başlangıç durumuna yeniliğe evvelki tabakada meyil etmektedir.Böyle meyil etme zamanı o yalnız kendisinin fiziki ihtiyaçlarını yerine getirmeye başkalarını da bu işe sevk etmeye çalışır,bütün bunlar sosyal yeniliğin ortamının yaratılmasında mesuliyeti olanları hususi ile aileleri ciddi bir şekilde düşündürmektedirler.A.Freud meraklı fikirlerden biride sosyal adaptasyon için tehlikeli yaratan sebeplerin izahı ile bağlıdır.O hesap ediyor ki insanın psikolojik enerjisini içindeki hal olmayan ondan ayrıldığı zaman temiz bir yerde yaranan enerji sosyal adaptasyon için tehlike yaratmaktadır.Burada esas günahı hiç de çocuğun agresivliğin de değil, onun yaratan sebeplerde yeni bu neticeni yaratan psikolojik enerjinin kendisinde(libido) aramak gereklidir.Problemin yok olması için bu meyillerin zayıflatmak Zaralaştırmak mahdutlaştırmak için yeterince yenilik

etmeli ve ona karşı tolerans gösterilmelidir. Bu ise süreklilik talep etmektedir. Diğer anlamda zararlı psikolojik enerji son neticede kendisini yeniliğini mahdutlaştırabilir. Ona göre de A. Freud çocukların inkişafında bazı meselelerin kesinlikle hal edilmesini istemiştir. Bu ilk olarak egoizmden doğru düzgün yenilikle alakalıdır. Okul hayatının bazı zamanlarında öğrencilerin sosyal inkişafın psikolojik yaşının uygunluklarına göre yetişmelidir. Örneğin küçük öğrencilerde ödev faaliyetini ifade eden eşya pratik faaliyeti aktüelleştirmektedir. Onun esasında çocuğun anlama faaliyeti kuruluyor. Neticede yeniden kurulma olmaktadır psikolojik olayların yeniden sağlamaştırılması sağlanmaktadır, kendi hareketlerini davranışını refleksini karşılıklı münasebetlerini yeni kurallarda kendini göstermektedir. L.İ. Bocoviç ve L.S. Slavina küçük okul yaşı devrindeki değişiklikleri refleksinin yenilik hususiyetleri ile alakalıdır << Kendilerini şahsiyet gibi anlamaları onların kendilerine has özelliklere sahip olmaları... reflekslerinin oluşması okullu çağındaki şuurun da ve etrafındaki münasebetlerinin her şeyi değiştirmektedir... Bu kendisinde şunu göstermektedir ki, onlar kendi düşüncelerine göre hesap vermektedirler.

3. SONUÇ

Görüldüğü gibi sosyal yenilik bu yolda deney yapan bütün alimler tarafından insanın muhitle karşılıklı alakası izah olunur. Daha kesin dersek eğer sohbet çocuğun sosyal yeniliğinden gidiyorsa bu yenilik onun gösterdiği sahada ailede ve okulda daha doğrusu onların karşılıklı alakasında araya bilinmelidir. Sosyal yeniliğin psikolojik yaşın değişikliklerine uygunlaştırmalı terbiyenin pedagoğ mezunu yaş kanunlarına göre değişmektedir. aksi hal da terbiyenin neticelerinin karşı yahnilikçiliğini azala da bilir.

Muasır yaşamlarda problemlerle bağlı olarak daha yenilikçi ve kesin yollar teklif edilmektedir. Bu yaşamlara göre terbiye edeler (aile fertleri ve öğretmenler terbiyede maksat ve vasıta için seçmeli oldukları yolu ilk sırada çocuğun tabiatın da aramalı ve buna bağımlı olan sosyal ortamın yaratılmasına çalışmalıdırlar. Böyle olduğu zaman çocuğun sosyal yeniliği için maksada uygun ortam yaratıla bilinir.

KAYNAKLAR

- Выготский Л. С. Педагогическая психология. Москва, Педагогика, 1991, 480 с.
- Джерелевская М. А. Установка коммуникативного поведения. Москва, Смысл, 2000, 191 с.
- Фрейд З. Лекции по детскому психоанализу. Москва, Апрель-пресс, 2002, 304 с.
- Фрейд А. Детский психоанализ. Москва-Санкт-Петербург: Питер, 2003, 476 с.
- Штерн В. Психология раннего детства шестилетнего возраста. Дошкольная психология// Хрестоматия. Под ред. Г.А.Урунтаева. Москва, Академия, 2000, с. 314-323
- Эриксон Е., Фромм Е., Хорни К. Эго-психология и связанные с ней направления в теории личности// Теории личности. Москва-С.-Перербург, Питер, 1997, с.214-270.
- Ялизадя Я. Я. Мцасир Азярбайъан мяктябинин психоложи проблемляри. Бақы, Озан, 1998, 364 с.
- Флейфелл Д. Х. Генетическая психология Жана Пиаже. Москва, Просвещение, 1967, 622 с.
- Рубинштейн С. Л. Бытие и сознание: человек и мир. С-Петербург, Питер, 2003, 508 с
- Божович Л. И., Славина Л. С. Психическое развитие школьника и его воспитание. Москва, Знание, 1979, 96 с.
- Коломинский Я. Л. Познай самого себя. Психологические беседы со старшеклассниками. Минск, 1981, 143 с
- Адлер А., Юнг К. Г. Результаты пересмотра динамического направления // Теории личности. Москва- С.- Петербург, Питер, 1997, с.161-213.
- Сухомлински В. А. Вятяндашын добулмасы. Бақы, Маариф, 1975, 263 с.